

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (előléptetések; a moszka trónörökös Bécsben; budapesti napló; a szigeti s. n. körösi lyceum; borsod-megyei határozat; gőzhajótársasági közgyűlés; m. n. akad.; s. a. t.) Amerika (részlet a mexico-városi mozgalomról; s. a. t.) Portugália (a római szék kívánatai; s. a. t.) Spanyolország (Clonard hivatalától megfosztva; hadi készülétek; Munagorri emberei elszélednek; s. a. t.) Anglia (Normanby marq. gyarmatminiszter fölésküszik; parlamenti ülések; Melbourne nyilatkozata a spanyol ügyről; Villiers indítványa a gabna-törvény iránt megbukva; s. a. t.) Franciaország (Lamennais nyilatkozata; Guizot békenyilatkozványa; s. a. t.) Belgium (Skrzynecky Londonba utazik; s. a. t.) Németország. Svédország. Dunavizállás.

Magyarország és Erdély.

A m. m. k. udv. kamra a legfelsőbb kinevezés által megürült pénztári tiszthelyre Schvericz Leopold járulnokot; járulnokká Nasztl Rudolf díjas gyakornokot; ennek helyébe pedig Petrovics Sándor kiadó hivatali gyakornokot nevezte ki. Kam. tud.

A moszka trónörökös márt. 3án délelőtt 11 óra után Bécsbe érkezék Wrba gr. vezérőrnagy, és Reischah b. kapitány kíséretében, kiket Majlandig küldött elibe őfelsége. A magas vendég a cs. kir. palotában szállott le. A palotában Colloredo hg. első cs. kir. főudvarmester fogadta el a nget s meghívta látogatásra őfelségehez, hová Ferencz Károly cs. k. fhg. kísérelt, ki azonnal a palotába siette, mielőtt érkezterül értesült. Őfelsége a fhgek jelenlétében fogadta el a nget. Innen a császárné, özvegy királyné és Zófia fhgnő látogatására siette a nget, s ezentől ismét visszatért a palotába, hol Colloredo hg. bemutatta neki a többi három fő udvari hivatalt. Ebéd előtt őfelsége egészen váratlanul viszonzó látogatást tón a fhgek kíséretében a ngnél, s néhány pillanat múlva együtt menének a család asztalhoz. Délután a fhgek látogatását viszonzá a nget, s az esti színi mutatványon az egész udvar kíséretében volt jelen az udvari színházban. Az udvar mindennemű fényes mulatságokkal szándékozik megtisztelni a régóta várt magas vendéget, s az életnek örvendni szerető bécsiek bő alkalmat lelendnek mulatságra s kedvtöltésre; ezenkül pedig nagyszerű látványok sem fognak ez alkalomkor hiányozni.

Szigeth (Mármaros megyében), Február 27dikén: Február 3dikán tartott itt az evang. reform. lyceumban a jogtanuló ifjúságnak a folyó iskolai év első feléről közönséges megvizsgálatása, mi a megyei s k. kamarai tisztviselők és más állapotukból özszesereglett fényes gyülekezett előtt. — a tanító fáradhatlan szorgalmát, a tanulóknak pedig a hazai törvénytanulási buzgó igyekezetüket és szép előhaladásukat kiemeltéleg s ünnepélyesen végbemenvén, annál nagyobb vígsággal tartotta az ifjúság, ugyanazon nap estvéjén, táncmulatságát, mellynek kellemét nemesak a esinos rendezett táncsterem s a jelenlevő díszes és nagy számú közönség farsangi jó kedve, hanem fels. királyunk', s az itteni jogtanító szék' nagy lelkű és örök hálával emlegetendő alapítója bárdányi Buttler János gróf úr kivilágosított s alkalomszerűen ellátott képmásaik kifüggesztése különösen nevelé. Febr. 26án pedig mind két nemű számos úri közönség előtt a tisztelt gróf születésünnepét ültük, melly alkalommal az iskolai éneklő kar e tárgyhoz illő énekekben, a jogtanuló ifjak közzül ketten általok honi nyelven elsavalt lelkes beszédekben, az egész közönség pedig hangos „éljen!" kiáltásokban ömlengék apadhatlan hálájokat e hazafi, s tudományok' ritka pártfogója iránt; megelőzve ezt az előtti este a lyceum' épületének fényes kivilágosítását, melly több helyen üdvözlő versekkel s alkalomszerűen jeles festvényekkel díszítve, varázs fényben ragyogtatá a tisztelt alapító hála-koszoruzta nevét. — A n. körösi h. v. lyceumban is febr. 21dik s több napjain tartattak félévi iskolavizsgálatok a felső, gymnasiumi, s népiskolai tanulmányokból. Örömmel látta az előjáróság az egészből kelendő miveltebb emberfajt; mert a felső tanulmányú ifjaknál férfias értelmességet, a gymnasiumi osztályokban a diák nyelv mellett mindenütt realis tanulmányt is szemlélt s főleg meglepeték a népiskolák növendékeinek korukhoz arányzott realis tanulmányokban mutatott ügyességök által, mit annak tulajdoníthatni, hogy e lyceumban a nevelés- és tanítás-tudományt egy tanítatják, mint mestereket képező intézetben tanítatnia kell, addig is, míg egyházközségi rendelettel fogvást esztendőre mint valódi mestereket képező intézetben itt is, az ehez tartozó tanulmányokat a gazdaság- és népműtanra (Volk's-technologie) most magát külországban tökéletesítő K a r i k a P á l ur bővebben tanítandja. Így e lyceum, hol jelenleg már is kisdövéket képezés létezik, esztendőre szélesebb terjedésű mesterképező intézette alakuland.

T. Borsod megye febr. 4ki közgyűlésében a fogházjavítási ügyben kirendelt küldöttség tudósítása vétetvén tanácskozási alá, a megye Rendéi ezen minden mivel nép által fontosnak ismét tárgyát melegen pártolák s elavult tömlőrendszerüket megváltoztatni s azon javítani erkölcsi szükségnek ismerték el; e javításra nézve a küldöttségnek két tagja által nyomtatásban kiadott két terv közül vala választása: egyik a báró Eötvös József úrtól ajánlott hallgató rendszer, a másik Szemere Bertalan bíró ur által javasolt magányrendszer; s itt ez utóbbi nyerte meg a többség helybenhagyását, mivel ez által a fő czélt, t. i. a rabok erkölcsi javulását, leginkább látta elérhetőnek. Mivel azonban illy javító fogházaknak ezen s más megyékben is létrehozása büntető törvényink czélszerű javítására nélkül kevés sikerrel bíztat, a többi megyék az említett uraknak e tárgyban kiadott jeles munkáik megküldetése mellett e fontos ügynek a jövő országgyűlésen pártolására felszólíttatni határozattak. Valóban ohajtható s honunk haladásra törő szelleme reményt is nyújt, hogy büntetőink, mint jobbadán most még büniskolák; erkölcsi javító s tanítóházakká változtassanak!

Budapesti napló. Hajóhidunk f. hó 6ikán esti 8 óra tájban elkészülvén az akadálytalan közlekedésismét megnyílt fővárosink s dunántúli véreink között, s a tulpartú vásárosak kényelmesen jöhetnek a pesti sokadalomra. — F. hó 3ikán ment véghez a budai főiskola épületében a félévi próbatétek után a szokott szavalási gyakorlat, melly alkalomkor ismét kitűnt a tanulók nemzeti nyelvünkbeni szép haladásából, melly igen érdemi a kegyes iskolai szerzet országiszerte azon hálás tiszteletet, mellyet másfél százados joggal haza szerte bir az ifjúság czélszerű oktatása miatt. — Ghika hg. oláhországi uralkodó fejedelem, f. hó 5ikén este „Árpád" gőzösön Bécsből, s illetőleg német- és olaszországi utazásából Pestre érkezvén a „Magyar király" vendégfogadóba szállott. Ugyan e napon „Galathea" gőzös sétahajózást tón Vác felé Ceccopieri ezred hangászkará kíséretében; az idő kellemetlen fanyarságu volt ugyan s mégis nagyszámu közönség vön részt e sétahajózásban. — A pesti kir. szabaditékú czukorgyárban a husvétü czukorkészítést már bevégezték, s a többi munkálkodás is folyamatba vétetett. — A többoldalu literatúrai munkálkodásról kedvezőleg ismért Vajda Péter „Beszélytár" cím alatt eredeti novellagyűjteményt indít meg, miot egyszer már röviden érinték lapjaink, s az első füzet most hagyta el a sajtót; ez csupán a kiadó műveit foglalja magában, követekező sorozat szerint: Hildegunda, Atíla idejéből a catalaunumi világhírű csata napján; Mirmah, Ilik Lajos és Szulejman korából; Vajkootala, hindosztáni történet; Időszakok; költemény a Nap szakaszai s az Athenaeumban megjelent Életrajzok modorjában. Az egész munka 10 ivre terjed n. 12 rétbén, s aláírású ára finom velinen egy for. bolti pedig 1 fr. 30 kr. pgőben. Az aláírás 4 füzetre történik, mellyek jövő évi jőzsefnapi vásárig időszakonként fognak megjelenni. — Jósika Miklós „A csehek Magyarországnak" című négy kötetű regényének első füzeté néhány nap múlva elhagyandja a sajtót; kívánatos, hogy az mündjárt megszerezhető legyen, mert a részletes fizetés a vevést is könnyíti, azonkül pedig a közönség hamarabb jutand az ohajtvá várt munka legalább egyik részének birtokába. — Nagyenyedi híre szerint Szász Károly Parthenonának két első füzeté is elhagyta már a sajtót. — Nemzeti színpadunkon f. h. Isején „Rágalom iskolája" vigj. 5 felv. angolbul Tóth Lőrincz által fordítva adaték: 2án „Bajjal"; 3kán „Két feledékeny" több sikamlós helyzettel bíró vigj. 1 felv. Kotzebuetől; ezt Pietro Bono utolsó mutatványa követé; 4ikén Lendvay jutalmára 3-szor bérszűnettel „Báléj" dalmű; 5ikén „Foster testvérek"; 6án „Hogy elhethi olesón", vigj. 3 felv. Lebrun után Jakab István által fordítva a m. t. társaság költségin, megelőzé ezt „Két nap falom" című 1 felv. unalmas vigj.; 7ikén Szerdahelyi jutalmára bérszűnettel először „Halley üstököse, vagy Budapest a haladás világában", tüneményes vigj. dalokkal 2 szakaszban; írta Hazucha, muzsikáját Szerdahelyi, s a t.; az aránylag nem nagy számú közönség olly hanyagul fogadta ez összefüggés s élénk menet nélküli művet, hogy ismételtetésé hiedelem szerint nem fogja kivánni; a nevek, mint a czédulából láthatni, czifrák; de vagy nem felelnek meg azoknak a személyesítő, vagy rendkívül tulzók, mivel olly aljas állapotban, hízegés nélkül mondva talán ötven év előtt sem volt hazánk, minőt e színmű rá akar fogni. A haza személyesített nemtője olly nyomoru kores itt, hogy nem hallhatni méltó boszankodás nélkül szűnetlen eszemiszom utáni sip itásit, mellyek az itt ott előforduló egy két elmés mondást is majd élvezhetlenné teszik. Szerdahelyi ügyes tapintatától jobb választást várhatott a közönség. Az előadás sikerült, mi annál inkább válik színészink dícséretére, mivel alig van tán szerep e darabban, mellyet igazán kitűnő s közérdekűvé lehetne tenni.

(Gőzhajótársasági közgyűlés.) F. e. febr. 11kén következő előadással nyitatték meg a gőzhajózási közgyűlés Bécsben: „Szerencsénk vala jelentést tenni Önöknek az elmúlt s 1837 nov. 30kától 1838iki nov. 30kaiig szóló évről. A korán beköszöntött rendkívül szigorú tél komor előjelek közt nyitá meg ez évet, s azon aggályokat, miket támaszta, nagyon is igazolva láttuk a még élénk emlékezetben levő Budapest közötti jégindulás által. Ez elemi vész nem hagyta ugyan sértetlenül a társaság tulajdonát; de tekintetbe vevén azt, mi történhetett volna, csakugyan hálával tartozunk a gondviselésnek, melly olly csudálatosan óvá meg hajóinkat. Veszteségünk csupán abban áll, hogy a hideg s árvíz miatt később kezdének pályázni hajóink, építő helyünkön több rombolás történt, egy álo hajónk elszórt, s csak fáradsággal és költséggel szerezhettük azt vissza, s leginkább, hogy kőszentárainkból vagy elvívé a folygajtott mennyiséget az árvíz, vagy pedig beiszapolá s megromtá az alsó vidékeken. Egyébiránt hasznos utmutatásul is szolgált nekünk a jégtörés, s már most tudjuk, miszerint O-Budán megállapítani szükség készületinket, ha nem felel is meg minden kívánatinknak a hely. A magas és helybeli hatóságok nagyobb biztosító készülétek létesítését ígerek a jégtörések ellen, s eddig is már helyre vannak állítva az egy részben megromcsolt jégtörők. Az előbb említett elkésés leginkább az építés alatt levő „Galathea" (utazó- s áruszállító) és „Erős" (teher- és vontató) gőzökre értendő, valamint az első sörtezzállító hajóra is. „Erős" csak 7 utat tehet, „Galathea" pedig félíg elkészülve indult Száva folyamra s csak „Zrinyi" könnyebbítésre szolgált, midőn ez utóbbi szérthez utóds által megsérült; a sörtezzállító hajó csak octoberben kezdé meg utjait. Noha e hajók munkálkodásuk rövid ideje miatt nem gyümölcsözhetének 1838ban annyit, mennyit várhatni jogunk volt, mégis

kellemes tudni, hogy a süker jövedőre nézve legkedvezőbb következményekkel bíztat. „Erős” hét utja 21,098 fr. 13 krral gyümölcsözött. Ebből világosan láthatják Önök, mily nagy haszon fog ily nemű vállalatokból társaságunkra hármlani. A vontató közzént is szállít a bánásból, s ez nagy nyereség a társaságra nézve, azon tekintetből is, mivel ezenkívül kívánságunk szerint tölthetjük meg raktárainkat, holott ezelőtt azon veszélynek valánk kitétetve, hogy hajóink nem lesznek annak idején ellátva szükséges tűz-lélekkel. A sörtesek eddig lehetlennék vagy nehéznek tartott szállítatása vizen már ellenkező véleménynek nyitja utat, s e részben minden kétség el van hárítva. Mihelyt elegendő számú vontató hajókkal bírandunk, a Szerbiából s egyéb alsóvidékekről fölszállítatni szokott sörtesel bizonyosan a vízi utat követendik, mint mellyen épőbb állapotban jutnak a vásárra. Egy e szállításra szánt vontatóval a hajózási idő alatt 14 ezer sörtest szállíthatnánk Gönyőig, sőt kedvező esetben egész Bécsig, ha t. i. a vizállás engedi; pedig három vontató is elég dologratalán e részben, mi elég biztatás lehet hasonló hajók építtetésére, annál inkább, mivel ezek vontatáson kívül még árukat is szállítanak. Érdeklünkben volt szinte próbát tenni; mennyiben létesíthetni Száva folyamán gőzhajózást, s így „Galathea”, mellynek ekkor még szerencséje volt Zofia ő főbőrsége nevével viselhetni, mihelyt erőművei fődőzet alatt valának, parancsot kapa próbahajózásra Száva folyamán. Mennyi haszonnal vagy sükerrel tevé azt, nyilvános lapokból olvashatták Önök, s már most csupán a folyamból kiálló fatörzseket szükség kivonattani, és Száva folyamán dívatba jövedhet a gőzhajózás. Azon kedvező helyzet, mellybe a gőzhajózás a szállításokat teendi, különösen a gabnakereskedésre leend kívánatos következményü, s a nyereséskedést, melly az idén mutatkozni kezd, rendkívül előmozdítandja, ezenkívül pedig a tengelyen szállítást is jobb rendbe hozandja, mi szinte nagy mértékben könnyítendi a szállítást e tájakról a tenger felé. Valamint O-Budán gátla hajóink elkészíttetését a szigoru tél, ugy Tenze folyamán is annyira készteti az anyagok kiszállíttatását, hogy vaselőzősünk 1838ik év helyett csak a most folyóban kezdheti meg pályázhatását. Addig is azonban kellemes leend a t. gyülekezethet hallhatni, miszerint említett gőzöcsünk nemcsak magára nézve kecsgetet bennünket azon biztos kilátással, hogy jövedőben gyorsabban s a Duna szeszélyitől függetlenebbül folytatandjuk utazásinkat, hanem egyszerűs mind a vashajók tartósságát nagy nyereségnek tekinthetni. E vasgőzös „Zofia” ő cs. kir. fens. arcképével s nevével fog díszíttetni, mivel „Galathea” az alduai vidékeken járand. Aprilban hagyá el „Stambol” tengeri gőzös Triest partjait, s azóta szépségre, kényelemre s észszerűségre nézve az első helyet tartja elfoglalva e pályavonalon. Az utolsó tengeri gőzös, mellyet Önök építtetni rendelének, 120 löerejü leend, de szinte elkészett, s december helyett csupán aprilban kezdendheti meg pályáját. E hajó a szultán hűgától „Szeri-Pervasz” („Gyorsvitorlás”) nevet kapott. It, midőn a tengeri gőzösekről szólunk, helyén lesz tudatunk Önökkel, mikép szaporítók meg azok számát. „Crescent” 120 löerejü gőzös egy angol társaság tulajdona volt, s egyszerűs mind versenytársunk a smyrnai s utóbb trapezanti vonalon. Ez utóbbi állomáson megelőze bennünket, s már kedvező helyet tartta elfoglalva, midőn „Metternich Kelemen hg” oda ért. E gőzöcsünk kitünő tulajdoni, azon kedvező elfogadás, mellyet mindjárt első megjelentekor nyert s végre azon nyomos körülmény, melly szerint egyes hajó nem állhatja ki rendes társulat erejével a versenyt, annyival inkább, mivel nagyszeru vállalatunkon kívül még az is següti előmozdítani ügyünket, hogy sokkal könnyebben s rövid uton közlekedhetünk az ázsiai kikötőkkel, mint valamely angol társaság, arra bírák „Crescent” tulajdonosit, hogy megkínálták bennünket e hajókkal, s a versenycsúrról lemondának. Bár mily örvendetes volt reánk nézve ez ajánlat, mégis ovakodva alkudozának ügyvivőink, s csak hosszab idő után szerződtek, még pedig úgy, hogy a vetelt igen kedvezőnek tartjuk. A szép készülettü s 120 löerejü hajó igen drága rézüsttel van ellátva s 22 ezer font sterlingbe került; mi három évi pályázta után tökéletesen kijavított állapotban 17,500 font sterlingért kaptuk meg azt, melly mennyiséget 17 rendü részfizetés által tartozunk letenni, e szerint tehát kaptunk: 1) olesó hajót; 2) mihelyt megkaptuk azt, azonnal használhattuk is; 3) egyszerre véget vetettünk az angol versenyzésnek, s „Crescent” hatalmunkba jutván a perzsa kereskedés szállítást kizárólag nyertük meg, s így már most e hajó s „Metternich Kelemen hg” osztakoznak a nyereségben, mellynek egy része eddig „Crescent” tulajdonosinak gyümölcsöze. „Crescent” számadási kétségbe hozhatlanul tanusítják, mily nagy nyereség hármlandik megvásárlatiból a társaságra. Az igazgatóság ez esetben oly világosan látá a hasznot, hogy teljességgel nem halaszthatá közgyűlésre a határozatot. Reményljük tehát, hogy e tétünket helyeslendi a társaság, annál is inkább, mivel korábbi határozat által föl valánk hatalmazva hajóvásárlásra. Trapezanti, mint az ottan pályázó két hajó számadási tanusítják, tökéletesen elfoglalja mind a két hajót; azonban hogy e jövedelemforrást még biztosabbá tegyük, szükségesnek tartottuk valami olyast tenni, mi azon városokat, miknek Trapezanti kereskedési központul szolgál, szinte oly hajlandókká tegye irántunk, a minők „Crescent” tulajdonosi iránt valának. Ez okkal Aufrun urat Erzerumba s Tabrizbe küldöttük, s ez utazás nagyhasznuak bizonyult. Az ő jegyzeti Perzsa kereskedéséről tárgylt szolgál nekünk jelentés-intézésre a esehországi iparegyesülethez, figyelemgerjesztésül azon czikkeek emelkedő kelete iránt, mellyek leginkább eseh gyárakból kerülnek elő. E körülmény megadhatja a haza kézműyári czikkeinek azon nagyszerü kiterjedést, melly után oly nagy mértékben sovárogo. Bar bátoritva ézené magát a nemzeti iparüzés azon próbákra, miket nagyobb hatástéren föllépés mulhatlanul megkíván. Az eszközők nem hiányzanak, s mi ohajtjuk, hogy használtassanak, s jövő évben nagyobb része belföldi legyen a Trapezantba szállítatandó czikkeeknek. Más szinte észszerü következményü utazást Rey ur, a mostani társasági fő titoknok, tón, ki april 11iken hagyá el Bécest s csak oct. 10kén érkezék vissza. Utasítási részletekbe becsátkozhatást engedvén neki minden iránt, mi nagy és sokoldalú vállalatunkra befolyással van, már is több helyen célirányosan rendelkezének adatai következtében, mit eddig is gyakran akartunk tenni, de nem teljesíthettünk. Több helyen áruk s utazók számára legnagyobb takarékoszággal biztos alkalmazási helyeket készíttettünk el s már most mentek leszünk azon kiadásoktól, miket a rossz alkalmazás miatt elromlott áruk megtérítésére pazarlani kénytetünk. Különös megnyugvásul szolgál az igazgatóságnak hallhatni Rey urtól, miszerint keleten legezészerűbben kezeltetik ügyünk, s hogy a várt hajó elkészülte még inkább szaporítandja jövedelmünket azon vidéken. A mindig nagyobb figyelmet érdemlő szerb, oláh s moldva fejdelemségeken némi kellemetlen indulat uralkodván ellenünk, mult nyáron Premada kapitányt küldöttük oda, ki minden reá bizott ügyet ugy végzett el, mikép azt föle várhattuk. Egyik kapitányunkat Rujna folyamra küldöttük, hogy semmit ne mulasszunk el, mit a gőzhajózás és gőzösek építtetésére iránt szükséges javítások végett, tudni kívánatos lehet. Több olyast hallottunk e tekintetben, mit hasznunkra fordíthatunk, s csupán a gyorsaságot nem alkalmazhatjuk

egészen, mivel gyárhelyünk nem oly kedvező állapotú, mint a külföldieké; s egyebiránt az erőművek sem érkezhettek kívánt gyorsasággal hozzánk; 1838ban 324,516 mázsa szenet fogyasztottunk el, mellynek értéke 197,693 fr. 56 krra rug. E teher legsúlyosabban nyomja a gőzhajózást, s azért minden törekvésünk oda ezélez: mikép lehetne olesóbb áron jutni a tüzelékhez. Köztudomásu azonban, miszerint a közzébányák kezeltetése s gyümölcsözökké tétele hosszab időt kíván s egyszerűs mind gondos vigyázatot, nehogy tetemes és vissza nem téríthető költségekbe merüljön a vállalkozó. Tavasz óta némely munkákat kezdetünk meg e tárgyban. De nagyobb költséget csak akkor fordítandunk azokra, ha tetemes gyümölcsözés által jogosítva érendjük magunkat olyasmire. Az eibentali bánya már kedvező sükerrel kezd jövedelmezni. (Vége következik)

A magyar tudós társaság, egy hadtudományi műszótár kidolgozásával bízza meg illető tagjait, mi által nemcsak a hadtudományi kifejezésekben tapasztalt tévót reményli üdvös módon megszüntethetni, s az academia által kiadandó hadtudományi munkák megérésire hasznos kulesot adni az olvasók kezébe, hanem egyszerűs mind a nagy szótár előkészületei egyik ágát is készen fogja bírni. Hogy pedig e munkát minél több oldalú s céljának megfelelőbb legyen, a társaságon kívüli, e tárgyban járatos férfiak hozzájárulását is ohajtja; minél fogva bizodalommal kéretnek azon tudós hazafiak, kik netalan valamely, a magyar hadtudományi műnyelvet érdeklő készületekkel bírnak, akár régibb és újabb történet- és hadirási munkákból tett kivonatok, akár saját kézírati próbák legyenek azok: közzölnék alulíratlalt oly végre, hogy a kitűzött munkában eljárók azokra tekintettel levén, e munkát minél több hozzáértő véleményére épülhessen. A társaság nem fog késni, a maga idejében a buzgókat közzönetül megnevezni. Pesten, február 28kán 1839. D. S. Schedel Ferencz, titoknok.

A m e r i k a

(Részlet a mexico-városi mozgalomról. Elegy.) A jour. des Débats levelezője szerint a Mexico fővárosban kitört mozgalom lázongás, nem pedig zordulás volt; de gyanítani lehetne, miszerint ez előjele a szövetségi párt részire kiütendő lázadásnak. Bustamente elnök, az arisztokratai párt főnöke, kénytetve ézené magát Gomez Pedrazát, a republica hajdani elnököt s ismert szövetségi pártbelit a ministerségbe meghíni. Néhány nappal később, dec. 14én, a nép azon fogház elibe vomult, hol Gomez Farias voltminister s Alpuche volt követ 3 hónap óta fogva ülnek. Mindkettőt összeesküvésről vádolák s heves demokraták; a kormány parancsot ada mindkettőjök szabadon bocsátatására s a tömeg diadal közzött e kiáltásokkal: „Éljen a szövetség s az 1824ki alkotmány! vesszen a központositás (centralismus)! kíséré őket lakjokba. (Ujorleansi lap szerint Bustamente már más nap Fariast ismét tömlőzbe parancsolá hurcoltatni.) Azonban e népmozgalom után még vagy 3—4 napig elnöke volt a republicának Bustamente. Ugy látszik a szövetségi párt sem viseltetik Franciaország iránt kedvező indulattal. A mexicoi pórnép hallani sem akar idegenekkel alkudozásokról; lázító kiáltozásban az elnökek szemére lobbantá többi közt, hogy Ulloa föllegvárt a francziák kezébe játszotta s ha a kormányt le nem teszi, még egész Mexicot kezökbe játszandja. A Mexico városbul elűzött francziák három csapatba indultak Veracruz felé, az első 120, másik 150 személybul álló 14 napi nyomorgás után megérkezék Veracruzba, san Juan de Ulloa várban szegény táplálékra találtak s ezenkül az erősség-kijavításon kelle dolgozniok; utóbb kereskedői hajókra szállíttattak, Ujorleansba vagy Havannahba hajózándók. A 3ik csapat gyalog indult Mexicobul utnak. — Angol lapok szerint az új mexicoi ministerség dec. 23átul következöleg van alkotva: Gorostiza, londoni követ, bel s külügyi, Cortina pénzügyi, Torrel hadminister. A francziák jan. 5ke óta nem nyugtalaníták Veracruz; néhány mexicoi csapat maradt e városban a tornyok szétlulására, s a hátra hagyott álguk elszállítására; az ország beljével minden közlekedés gátolva van; a város pusztá s alig maradt 80—100 idegen benne.

(Az angol mexicoi követ közbejárul a francziák s mexicoiak közzött.) A M. Chronicle képesnek véli magát azon hírt valóságnak állítani, miszerint Pakenham angol mexicoi követ Mexico városba utazott közbejárulás által a két harezas föltételek közötti s biztosan hiszik, hogy Pakenham küldetése nem leend foganat nélkül. Veracruzit irat a jour. du Commerceben azon hírt rebesgeti, melly szerint, ha a mexicoi kormány az angol közbejárulási javaslatokra nem hajlanék, az angol hajósegreg azonnal Yucatan elfoglalná s e birtokot Anglia kárpotlásul tekintené azon károkért, mellyeket britt alattvalók szenvedének a Mexico s Franciaország közzötti harezban.

P o r t u g á l i a

(A római szék kívánatai. Elegy.) Lissaboni hírek az angol lapokban febr. 11eig terjednek; szerintük Portugáliában igen nagy ézést támasztának a római szék követeléseit d. Maria királyné megismerése iránt: 1) házassági engedélyeket, mint eddig, csak Róma adhasson; 2) a székeikből elboesátott püspökök tétessenek vissza hivatalaikba s pedig nem csak azon püspökök, kiket a törvényszerü kormány ajánla ez előtt a szentszéknek, hanem a d. Miguel által kijelöltek is; 3) hivatalaikul fölfüggesztett vagy elmozdított lelkészek, mint a püspökök, tétessenek vissza azokba; végre 4) a portugál kormány az utakon s a főváros házaín volt kereszteteket és szentképeket, mellyek a hatósági kamra parancsára távolíttattak el s romboltattak szét, állíttassa vissza. A követkamrában de Campost ismét elnökké, Viera de Castro pedig alelnökké választák meg; a cortes még nem végzé be a trónbeszédrei válasz vitáját; a rabszolgakereskedést illető czikk febr. 9én került szönyegre a cortesben s a követkamra egyhangulag eltörlesztése mellett nyilatkozék; Taipa megjegyzé ez alkalommal, miszerint e kereskedés haszna egyedül az idegenek zsebeit tölti, a portugálok azonban, lobogóikat kölcsönözve ez emberárlásra, csak gyalázatot aratnak belőle. A gabnakivitel Angliába még folyvást élénkül tart.

S p a n y o l o r s z á g

(Clonard hivatalától megfosztva. Élénk hadi készületek. Munagorr emberei elszélednek. Elegy.) Espartero s Alaix hadminister közt ko

moly szakadás történt. Az utóbbi ugyanis Clonard tábornokot, Espartero kegyencét, hivatalától megfosztván, helyette Carratala tábornokot nevezte ki Andalusia főkapitányul, 's így a föllengődésekhez közelite némileg, kik már rég ohajták Clonard eltávolítását. A' hadminisiter bizonyosan folytatni fogja merész elszántságát, 's e' szerint Meer b. alkalmasint rövid idő múlva szolgálaton kívül leend. Alaix helyzete sokkal függetlenebb e' pillanatban, hogy sem egyetlen perezig is kétkedhetnék végrehajtani azt, mit meggyőződése jónak lát. — Palarea tábornok febr. 17kén Madridba érkezék. — A' fegyvergyártás, újonczszedés és fegyverben gyakorlás élénksége nagy munkásságot tanúsít a' pénz- 's hadminisiter résziről. Az ország több helyein raktárokat állítanak, hogy tavaszkor e' részben ne találjanak akadályra a' katonák. Pio Pita már eddig is több pénzt szerze össze, mint előre gondolhatak, 's jövendőre még keceseb kilatással biztatja magát, mert Henderson 20 millió font sterlingnyi kölcsöne Londonban alkalmasint valósulni fog, melly mennyiséget három évre szándék fölosztani. Lucena 's Villafames erősségeket szerencsésen ellátá élelmi szerekkel Van Halen. — Munagorri emberei táborukat fölguyjtván, elszéledtek; maga Munagorri Behobiába vonult. — Van Halen tábornok a' valenciai partvidéket, Vinaroz és Castellon városokat kivevén, ostromállapotba helyezé. — Maroto tábornok a' trónkövetelő parancsa következtében Guergue, Garcia, Sanz, Ochoa 's Ibanez haditiszteket elfogató Mi okozá e' szigort, még eddig nem tudhatni. — A' Madrid 's Toledo közt járó gyorskocsit febr. 11kén egy carlosi lovascsapat kirablá, 's az utasokat magával hurcolá. — Az éjszaki hadseregnél ismét véres visszatorlás történt a' carlosiak javíthatatlan kegyetlensége miatt. Ez utóbbiak t. i. még mult évi dec. 2kán megöleték Reinosa fogolyezredest, világos megsejtésivel a' hadijognak. Espartero kiadatni kíváná magának méltó büntetésül a' gyilkosakat, de süker nélkül, minek következtében két fogoly carlospárti tisztet sorshuzás által agyonlövésre ítelt. E' tiszték maguk is irtak Maroto tábornoknak, 's kérék őt, teljesíté Espartero igazságos kívánatát; Maroto azonban erre sem hajlott, 's miután az első határidőn tul még 10 nap mult el igazság-kiszolgáltatás nélkül, végre csakugyan agyonlövete a' két tisztet Espartero. — Londoni levelek szerint Napoleon Lajos hg szolgálatit ajánlá a' kormányzó királynénak, 's beszélék, hogy parancsnoki ranggal szándékozik őt fölruházni a' madridi kormány. —

A n g l i a .

(Normanby marq. mint gyarmatminisiter fölesketve. Udvari hírek.) Febr. 20kán titkos tanácsulést tartván a' királyné, Normanby l. letevé esküjét, mint gyarmatminisiter, 's átvevé hivatala pösétjét. Utódja még nincsen kinevezve; hír szerint Albemarle gr. 's Tavistock marq. közt kétkedik a' királyné. — Néhány nap előtt szokott kisértevel sétalovaglás tón a' királyné 's egészen egy közel faluig haladott, honnan rövidebb uton kívánt Harron felé visszatérni bizonyos Tubbs földcín keresztül; mit azonban Tubbs vén juhásza nem engedte meg, noha mondák neki, hogy maga a' királyné kívánja ezt, 's Viktória, tisztelvé alattvalója jogait, azonnal megfordult, 's az előbbi hosszú uton tért vissza Londonba. — Ludolf gr. két szicíliai meghatalmazott minisiter Londonban, febr. 20án regg. 5 órakor élte 82ik évében elhunyt, mintán számos ideig köz elégülettel viselé e' hivatalt. — A' kinevezett biztosság itelele következtében Harvey alsóházi tag csakugyan kénytelen volt követhelyét elhagyni, mivel hivatalt fogadott el a' kormánytól. Southwarkben tehát új választás fog történni, mellynel alkalmasint a' szabadelmű párt győzend. —

(Villiers indítvány a' gabnatörvény ügyében. Elegy.) A' febr. 19ki alsóházi ülésben Villiers, Clarendon gr. ücsese, 's Wolverhampton képviselője, indítványt tón a' gabnatörvény-eltörlesztést kívánó küldöttség kihallgattatása iránt az alsóház sorompj előtt. Burdett ellenzé az indítványt, mivel véleménye szerint csupán idővesztegetés fogna belőle származni. Egyébiránt késznek nyilatkozik vitatkozásba becsátkozásra e' tárgy iránt, mellyre nézve, mint mondá, a' földbirtokosak nem ismerik tulajdonképi érdekjüket. (Halljuk!) Howick, hadminisiter 's Grey gr. fia, szinte az indítvány ellen szóla. Ő ugyan ellensége a' gabnatörvénynek, mint állítá, 's alkalom adatva kész megmutatni, miszerint az nem csupán az iparüzőkre, hanem a' földbirtokosokra is rendkívül káros következményü; de ez indítvány elfogadása csak szükségtelenül késlelteté a' dolgot, mert valamint a' gabnatörvény ellenségeit, ugy pártolót is ki kellene hallgatni. „Az igen tisztos követ indítványa, így zárta szavait, helytelen, mivel most nagyobb többség fog látszólag a' gabnatörvény mellett nyilatkozni az indítvány elmellőzése által, mint valóban történnék, ha egyszer szokott rend szerint jutna szavazás alá e' tárgy.“ Thompson kereskedés-hivatali elnök az indítvány mellett szóla 's igen helyesnek találá azt. Russell ellenben Howick l. nézetei szellemében nem akará elfogadtatni a' kérdéses indítványt, véleménye szerint a' kívánt kihallgatásnak csupán előleges vizsgáló biztosság előtt lehetne helyt adni. Utána Peel hallatá magát, 's szinte az indítvány ellen szóla, minek következtében nem igen reménylhetni, hogy az ohajtott kihallgatás véghez menjen. — A' Times gyalázatözönnel borítja Normanby l. minisiterébe léptét, a' Dublin Pilot ellenben azt véli jósolhatni, hogy 12 hónap eltelle előtt Anglia első minisitere leend a' ns marquis. Spring-Rice helyeit pedig ugyanazon lap véleménye szerint talán Hume lépénd minisiterébe. — A' tory sajtó legdühösb megtámadásokra használja a' kormány ellen azon még további valóslásra váró hírt, miszerint a' francziák Mexico előtt megsérték az angol lobogót, mire a' Sun azon megjegyzést teszi, hogy azon esetre, ha e' hír valósulna, látni fogják a' toryk, mikép ő föls. minisiterai, ámbár whigek szörnyű elégtételt tudandnak követelni Franciaországtól. — Palmella hg febr. 16án Parisból Londonba érkezék, 's még ugyanazon nap Lissabon felé indult el, melly gyors utazásából fontos politikai küldetést jósolhatni. — Auck-

land l. Raudzsit Singhet nagy pompával fogadá nem rég tartott összejövetükkor, de a' maharadzsa utóbb még sokkal nagyobb fénynyel tisztel meg a' lordot látogatásakor.

(Parliamenti ülések.) Mind a' két házban azon sérelem keült legközelebb szőnyegre, mellyet a' francziák a' mexicói partvidéken az angol lobogó ellen állítólag elkövetének. A' felsőházban febr. 19kén Colville lord fölszólítására így nyilatkozik Minto, első tengerészeti lord: „Örömmel jelentem, miszerint e' tárgyban kielégítő fölvilágítást adhatok. Kétségtelenül igaz, hogy ő föls. egyik rakhajója földzeterül illetlen módon vitt el egy kalauzt egy franczia hajó parancsnoka, 's tulajdon földzeterén kényté őt szolgálattételre. Mihelyt ennek híre Angliába érkezék, azonnal tanácskozni kezdék ns barátommal a' külminisiterrel, mikép orvosolhatnók e' bajt; de mielőtt határozáshoz jutánk, már jelentés érkezék hozzánk Mexico előtt állomásozó Douglas hajóvezérünkötől, mellyben oda nyilatkozik, hogy Baudin franczia hajóvezér azon kellemetlen esetre nézve már legkielegítőbb fölvilágítást adott, 's az egész dolog csupán egy igen fiatal 's tapasztalatlan franczia tengerésziszt hirtelenkedésinek tulajdonítandó.“ A' lordok megelégtültek e' nyilatkozattal, noha annál kívánatosb lett volna további vitatása e' tárgynak, mivel a' kérdéses franczia hajó parancsnoka Joinville hg, a' király fia, volt, ki az erőszakosan elragadott kalauzt használván, Mexico mellett egyszersmind Anglia kereskedésire intézé csapását. Febr. 21kén ujra fölmelegité e' kérdést a' felsőházban Lyndhurst l. 's a' tengerészminisiter minden e' tárgyra vonatkozó hivatalos irat előterjesztését igéré. O'Connell elhagyá az üléseket, 's febr. 17kén Dublinba érkezvén, másnap reggel már hatalmas beszédet tartá választóihoz a' gabnacarnokban; melly alkalomkor azonban szerencsétlenség érte őt, mert valamely ügyes esenesz ellopá arany óráját. — Egyik felsőházi ülésben, midőn rendkívül keményen ostromlik Durham lordot Turton hivatalra alkalmazásáért, mivel törvényszék előtt házasságtörés bizonyult ellene, végre így nyilatkozik a' félni nem tudó boszus Durham: „Már látom, hogy indítványt kell tennem azon ns lordok élete megvizsgálására, kik fényes hivatalban ülnek, noha szinte házasságtörésről vádolhatók.“ Melbourne l. igen elsáapult e' szók hallatára, 's a' legtiszteletesb padon ülő urak is pírultak 's nyugtalanul kezdenék mozogni üléseken. Durham mindig felelmesbbé kezd válni az eddigi pártokra nézve; a' torykat nyiltan, a' minisitereket pedig titkon küzdile, 's maga akar egyedül állani győztesen a' harcztéren. A' toryk állapota általánosan igen szomorú e' pillanatban. Csupán Wellington hg tudja őket még némileg összetartani; de a' ns hg már igen koros és gyöngéledő, Peel szelvitorta, 's azonnal megszünend forgani, mihely rakonczájától v. támaszától meg lesz fosztva, ez pedig Wellington hg. Néhány hét előtt szépen virágzának a' toryk reményi, 's most minden elvan veszte. Miért? Mert a' közvélemény hátat fordított a' toryknak, kik azt annak idején nem tudák erősen megragadni. A' gabnatörvény hosszas időre megrontá a' toryk ügyét, 's a' győzelem határozottan a' whigek mellett nyilatkozik. —

(Melbourne nyilatkozata a' spanyol kérdésről.) A' febr. 21iki felsőházi ülésben Londonderry marq. fölszólítására következőleg nyilatkozik Melbourne lord: „Mi a' ns marquis fő kérdését illeti, hogy t. i. mit határozának ő föls. minisiteri a' spanyol háboru iránt, arra igen rövid válaszom. Mi el vagyunk határozva szigoruan teljesítni a' négyes szövetséget, 's híven betölteni minden részünkről tett fogadást. Megengedem, miszerint a' négyes szövetség mindeddig nem szüle a' tőle követelt javításokat; de azt nem engedhetem meg a' nemes marquis ellenében, hogy azon szerződés böcselenséggel párosult balfogásnak tekintendő. A' ns marquis kérdi: szándékozik e' a' kormány továbbra is ellátni hadiszerekkel Spanyolország királynéját? Erre azt válaszolom, hogy ez olly pont, mellyre nézve a' kormány mindenkor legjobb saját belátása szerint fog cselekedni; szem előtt tartván azonban kötelezésit. Mi azon kérdéseket 's megjegyzéseket illeti, mellyek kormányunk 's Munagorri közt létezett viszonyokra és segélynyújtásokra vonatkoznak, meg kell vallanom, miszerint azon pártfőnök 's ügyviselőink közt csakugyan létezett némi közlekedés. Köztudomás szerint Spanyolország néhány tartományban mozgalom történt Munagorri vezérlete alatt, mellynek célja békeeszközlés volt a' madridi kormány érdekében, néhány tartományra nézve. Ez utóbbi szempontbul természetesen viszhangra 's pártolásra talált a' britt kormány e' vállalat, 's a' történt kölesönös közlekedés következtében bizonyos nemü hadi 's éllemi szerek állítottak Hay l. rendelkezési alá, hogy azokkal szükség esetén Munagorri vállolatát hathatósan gyamolíthassa. A' most következő pontban bizonyos kölcsönt vél a' ns marquis ő föls. kormánya helybenhagyásával Londonban létesülni a' spanyolországi királyné számára. Leghatározottabban nyilványitom, hogy ő föls. kormánya soha nem tón 's nem mondá semmit, mi valakit illyes vállalatba becsátkozásra buzdíthatna, vagy azt hithetné el valakivel, mintha a' kormány e' tekintetben felelősséget szándékoznék vállalni. Egyébiránt kívánat szerint kész vagyok minden iratot előterjeszteni, melly a' polgárharc megszüntetésire vagy szelidítésire céloz. Annyit előre is mondhatok, hogy míg a' carlosiak kegyetlenkednek, addig az alkotmányosak nem hagyhatnak föl a' visszatorlási rendszerrel. A' királyné tábornoki sok kegyetlenséget követének ugyan el, de nem szabad felednünk, hogy csakugyan nem ők kezdék ez emberiségsejtő vadságot.“ —

F r a n c z i a o r s z á g .

(Lamennais nyilatkozata. Touloni hir.) A' Revue de Progrès „A' jelen helyzet“ cím alatt igen nagyérdkü cikket közöl Lamennais tollából. Figyelenre méltók különösen e' szók: „A' vesztegetési rendszer mindinkább terjedez az egész társaságban. Az önzés, kincsszomj 's pénzvágy és dühös ohajtása azon érzeki élvezeknek, miket ezen eszközök ál-

tál szerezhető; alapanyagul szolgál a nyilvános erkölcsnek. Gazdagulni akar mindenki 's e' czélelésre roszt eszközt nem ismer senki. Mit akarnak maian az emberek? Pénzt! 'S még mit? Pénzt!! Egyedüli gondolatjuk csak pénz, egyedüli ohajtásuk 's hitük csak pénz! Gyalázat illy embe-
rekre!" — Touloni hírek szerint több hadihajó parancsot kapott katonaság-szállításra Mexico felé, hol nagy erőt szandékozik kifejteni a kormány, 's legalább 6 ezer főnyi sorkatonaságot vitetend oda Franciaország sérelmei megboszulására. —

(Guizot békenyilatkozata.) A febr. 23iki parisi lapok egyszerre békeszint öltének, 's úgy látszik, hogy végre csupa békeszeretettől hajba fognak kapni a szerkesztők, mivel már mindegyik háborgónak szidalmazza a másikat. Guizot békét hirdett e napon, 's mindjárt az egész világ utána csevegé e szokat, 's a választási kérdést e két szóban véli őszpontosulni: „Háboru! Béke!" Guizot a lisieuxi választókhoz intézett iratában így nyilatkozik e tárgyról: „Dicsvágy 's önbecsülés legfőbb életelemei a francia nemzetiségnek. Minden franciaországi kormányzás az ezekkel kénytelen megbarátkozni, ha hosszabb ideig kívánja megtarthatni a hatalmat. Erejét csak ezektől kölesönözheti. Az idegen hatalmak folyvást tapogattják üterét a francia kakasnak. Ha ez gyöngének mutatkozik, akkor neki rohannak, 's jól megtépik; ánde ha hatalmasul kukorikol és sarkantyút mutogatja, akkor bezzeg nem igen merik bizgatni. 'S ugyan mikép tudák mindedig a békét föntartani miniszterink? Egyetlen ember, Napoleon Lajos, 's egy kis schweizi canton háborúba keverhette volna Franciaországot! Egész 14 napig határozatlanul inga lozott a mérleg, míg végre békével ajándékozta meg a nagy nemzetet a kis schweizi canton. Belgiumban siker nélküli ellenállás vagy gyalázatos engedély jöved napirendre. — Honnan ez ellentét? Mivel annak idején nem tudtak illó hangon szólni miniszterink. 'S minő zavarba taszítá még maga a mexicói győzelem is Franciaországot, mivel minisztersege nem volt elég éleselmű előre gondoskodni eszközökrül a támodandó nehézségek legyőzhetésire! Az annyira nagy francia nemzet nem bír olly nyugalmat élvezni, minőt a san-marinoi parányi respublica olly hosszabb évsoron keresztül folyvást háborítatlanul bír. Franciaország folyvást mozogni 's forrongni kénytelen. Hazánk minden világügyben bír részvényekkel, 's ha tulajdon ügyeit nem intézik hatalmas kezek, úgy nyugalmát minden pillanatban vész érheti." E hang általános méltányra talált.

(Részlet Guizot nyilatkozatából a lisieuxi választókhoz.) Köztudomás szerint a minisztersege leginkább azzal törekszik fölgerjeszteni a választókat a szövetkezés ellen, hogy ennek főczélja háboru. E tekintetben így nyilatkozik többi közt Guizot lisieuxi választóihoz intézett iratában: „A minisztersege mindenfelé rebesgeti azon hírt, miszerint a minisztersege mellett szavazni annyit tesz, mint béke mellett nyilatkozni, míg az ellenzések csupán háboru kíván gerjeszteni. Mult jan. 16dikán ezeket mondam a nemzeti szószekeken: „Nyolcz év előtt békepolitikát választá Franciaország 's kormánya. Igazuk volt, 's jól cselekvék azt. Én támogatom e politikát, midőn miniszter valék, 's miután minisztersegből kiléptem, szinte azt tevém. Mindenkor meg valék győződve, miszerint Franciaország erkölcsi helyzete 's jólléte békét ohajt 's parancsolva kíván zendületünköt. Én örökké hív leszek a békéhez!" Kérem Önöket, ismételjék azt mindenütt, mit ezelőtt egy hónappal mondek, 's mit ma is határozottan vallanak ajakim, igen, mi mindíg csupán békét akartunk 's akarunk. De csak politikánk biztosíthatja a békét. A minisztersege, melly sokat beszél róla, mégis koczkatja azt. Hol azon okos ember, ki ma háboru kívánhatna? Husz évig háboruskodánk szabadságunkért 's hogy erős állomásba helyezkedhessünk. Szükség volt az ránk az új Franciaországra nézve, először, hogy hazánkban legyünk urak, azután pedig, hogy megmutatván erőnket, illó helyet foglaljunk el Európa ellenében. Célunk el van érve. Mi már most sem propagandáról sem hódítvágyról többé nem akarunk hallani semmit. Erőszak által eszközölt propagandája az igazságnak, egyenesen megvesztegetése ez utóbbinak. A szabadság nevében használt erőszak mindenkor sirja szokott annak lenni; mi nem vagyunk a Korán fiai. Mi mások eszméit, véleményit, intézvényit 's jogait tiszteljük, valamint szinte kívánjuk, hogy mások is a mieink iránt tisztelettel viseltessenek. Mi bizalommal viseltetünk a kor értelmessége iránt, 's csak arra törekszünk, hogy a világnak valódi szabad művelődést mutassunk, melly elibe század óta tekint vágyva Európa. Ugy hiszszük, ezzel eleget teszünk nagyságunk emelésire. A béke a nemzeti erkölcsi érdekében is rendkívül fontos. Élénkül ohajtjuk, hogy a rendszelleme, 's jog tisztelete honosuljon meg közöttünk. Mi böcsüljük az értelmességet, müpart 's jó erkölcsöt. Mi akarjuk, hogy a dicsvágy rendezett alakban tünjék föl, 's az elmék megnyugva jussanak fölvilágításához, az egész társas életben pedig nagy munkásság uralkodjék véletlenség helyett. A nyilvános jóllét nagy, 's naponkint terjed. Kereskedés, földművelés és ipar folyvást nagyobb fontosságra emelkednek; de mennyit kell még e tekintetben tennünk! 'S erre béke szükséges, még pedig hosszabb és biztos béke. Ez ma őszinte kívánata az egész országnak. A nemzet ohajtja ezt 's vele a király kormánya is. E szilárd ragaszkodás a békepolitikához legszebb igénye királyságunknak nyilvános hálára. Én is elmondhatom magamról, ha illy nagy ügyben személyemről is szabad szólnom, hogy szinte a békepolitikához csatlakoztam. Meggyőződésemet a legkeményebb próbáknál is kimondám. A minisztersege politikája veszélyezteté a békét, mert gyöngesége által a nemzeti böcsületet sérti 's a belviszonyokat roszul kormányozza." Odilon-Barrot nyilatkozványa nagyobb részint csak viszhangja Guizot szavainak. A jour. des Débats neveltségessé törekszik tenni a szövetkezés e békenyilatkozatit; a közvélemény előtt azonban bajosan fog hitre találhatni. —

Belgium.

(Skrzynecky Londonba utazand. A brüsseli kereskedők kérelmet nyújtanak be a követkamrának a Limburg 's Luxemburgot illető törvényjavaslatok elfogadására. Elegg.) Brüsseli febr. 23ki levél szerint Skrzynecky tábornagy Londonba utazand, későbbi hírek szerint már Ostendébe meg is érkezék, úgy látszik, el akarja hártani azon diplomatai zavart, mellyet Belgiumban jelenléte szül. Több francia hasonlag elhagyni készül ez országot. — A brüsseli kereskedők között következő kérvél keréng aláírás végett: „A követkamrai tagokhoz! Alulirt brüsseli kereskedők 's birtokosok Önök elibe járulnak, miszerint vetnének véget félelemteljes aggodalmoknak, fogadják el ugyanis Önök a kormány javaslatit a végképi békeszerződés iránt. Veszély pontján állva kérjük Önöket: engedjenek az iparüzők, kereskedők 's munkáikból élő dolgozók többsége kívánatának. Békét ohajtunk családunk 's munkásink részire, kiknek munkáit 's béreit le kelle szállitanunk, kiket kénytelenítettünk elbocsátani, ha tovább is így tart a dolgok állapotja. Béke az 1830ki következmények 's Leopold trónja föntartatása; ez azon egyetlen föltétel, melly a nyilvános 's magányos hitelt, mi annyira meg van rendítve, újlag fölélesztheti. Siessenek tehát Önök, Belgium sorsát elhatározani, nyugodjanak meg a trón nemes és bátor tanácsival azon áldozatban, mellyet az ököljog tőlünk megkiván. Mi belgák akarunk maradni; mi meg akarjuk tartani királyunkat. Brüssel febr. 21én 1839" Ezen kérelmet már 150 előkelő brüsseli polgár írta alá. A lüttichi kereskedők kamra hasonlag kérelmet nyujta be a követkamrának a törvényjavaslatok elfogadása iránt; a monsi polgárok 's a brüsseli kereskedők kamra is követék e példát, 's mint ezelőtt az ellenállás úgy most az engedés mellett gyűjtetnek mindenfelé aláírások. — Az Independant szerint febr. 24kén tartá 2ik ülést a Limburg 's Luxemburgot illető törvényjavaslatok iránti főválasztmány 's egyértelműleg titkos szavazattal tollvivővé Dolezt nevezék ki, febr. 25én tartandja a 3ik ülést, mellyre a miniszterek meghívatvák, 's hihetőleg ez lesz az utolsó választmányi ülés; következménye azonban csak mart. Ijén fog a követkamra elibe terjesztetni, a vita pedig így egész mart. 4éig elhalasztatni. —

Németország.

Hannovera, febr. Ijén: E napokban volt itt Haber báró, d. Carlos ügyvivője 's pénztözsére 's a királynál személyesen udvarolt; közel két millió forint készpénz van a statuspénztárban. A seregnél minden porosz kezd lenni; a dobosok, kiket Magdeburgba küldének porosz módra dobolás megtanulása végett, már visszatértek; a hárszips is porosz hangon szól már, sőt egyenesen Magdeburgból hozattak kész 's befestett faköpenyeg, melly ezután a hannoverai faköpenyegeknek mintaul szolgáljon. A hannoverai lap e levél tartalmát megezőfolni törekszik. — A göttingai egyetem tagjai febr. 2án gyűlének össze új követválasztás végett, mert az eddigi. Reiche oktató, lemondott; azonban az egyetem egyhangulag oda nyilatkozék, miszerint ez alkalommal nem választand 's így hihetőleg Göttinga, város és egyetem, képviselő nélkül maradand a legközelebbi országgyűlésen, ha t. i. gyűlend össze amnyi tag, mennyi országgyűlési munkálkodásra megkivántatik. —

Hannoverában a RR. ülései elkezdődtek, de mint előre látható vala, a követkamra nem bír elég taggal határozásra 's hihetőleg nem is bírand; azok közül, kik tavál a kamra törvényszerűtlensége ellen szavaztak 's a német szövetséghez benyújtott nyilatkozványt aláírták, csak három jelent meg; a főváros követe ugyanis, ki lemondását nyilvánítá 's azonnal elhagyá a gyűléstermet; Hadeln tartomány két követe, kiknek küldöttéi csak e feltét alatt nyerhetének engedélyt az általok igen kívánt esztorna-készítésre. Hameln város képviselője, Koller polgármester, ugyan ez ülésben adá át választóinak őt illető jegyzőkönyvi kivonatát, melly szerint kötelesegeül tétetik az alaptörvény föntartása mellett szavazás, holott tavál a kormány pártolá. A kabinet az országgyűlés elibe többi közt az alaptörvény eltörlesztéséről is terjeszte irómányt, mellyben azt törekszik megmutatni, hogy az 1833diki alkotmány nem jogszerű 's e szerint csak az 1819dikit tekinthetni annak. A követkamrai másnapi ülésben sem volt meg a teljes szám, három ufolag választott követ jelent ugyan meg, de ezek meghatalmazólevelit csak a teljes számu kamra vizsgálhatja meg. Egyébiránt a kabinet is vesztetni kezdi reményét 's aligha összehgyűjthetend a követkamrában az elnökkel együtt 38 tagot.

A hannoverai király febr. 19kén nyitá meg az ujonnan alkotott statustanácsot, mellyben a koronaörökös is részt vön. A hannoverai lap febr. 21erül kabinet rendelményt közöl, mellynek következtében felszólítatuk mind azon követ, ki eddig sem az országgyűlésen meg nem jelent, sem lemondását nem nyujtá be választóinak, a kettő közül valamelyik tevése, mivel ha mart. Ijén egyikét sem teendik, úgy fognak tekintetni, mintha lemondottak volna követségökrül. E követek száma 23 's neveik egytül egyig elősoroztatnak. —

Svédország.

Stockholm, február 5dikén: A király születés- és névnapját, jan. 26. 's 28kát szokott ünnepélyel ülték meg. Christianiában a város lakosi nagy ebédet 's fényes táncmulatságot adának, 's a király mind kettőben részt vön. — A norvégiai storthing (országgyűlés) febr. Ijén gyűlt össze 's 99 tagot számlál, közülök 33 polgári tisztviselő, 11 katona, 19 pap 's egyházi, 11 polgár, 1 orvos és 22 paraszt; a parasztok, kik a legutóbbi storthingban többséget alkotának, most alig teszik negyed részt. A mult storthing tagjai közül csak 38at választának újra meg.

Dunavizálás: Pest, mart. 7én 9' 30" 0" — Sán 8' 6' 3" — 9én 8' 2" 0"